

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 14 березня 2024 року

Львів

№ 63/6-р/к

Справа № 63/7-02-67-2022

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафів

Підприємство теплових мереж «Ковельтепло» (*Інформація з обмеженим доступом*) за період діяльності впродовж 2021-2022 років та січня - жовтня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії в територіальних (географічних) межах мереж м. Ковель, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні), як таке, що не має жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків.

Як наслідок, підприємство теплових мереж «Ковельтепло» має змогу самостійно визначати умови надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії.

Підприємство теплових мереж «Ковельтепло» включало в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії необґрунтовані вимоги щодо встановлення ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+, здійснення повного розрахунку за спожиту теплову енергію.

За відсутності конкуренції на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії, споживачі не мали змоги звернутися до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання вказаних послуг.

За результатами розгляду справи № 63/7-02-67-2022 адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії підприємства теплових мереж «Ковельтепло» (*Інформація з обмеженим доступом*), які полягають у безпідставному включенні в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення на встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії протягом 2021-2022 років та січня – жовтня 2023 року не передбачених чинним законодавством вимог щодо встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+, здійснення повного розрахунку за спожиту теплову енергію, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на

реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На Підприємство теплових мереж «Ковельтепло» накладено штраф у розмірі 25 000 (двадцять п'ять тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення, розглянувши матеріали справи № 63/7-02-67-2022 про порушення підприємством теплових мереж «Ковельтепло» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання відділу досліджень і розслідувань в Волинській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 01.03.2024 № 63-03/38п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ.

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 14 листопада 2022 року № 63/70-рп/к розпочато розгляд справи № 63/7-02-67-2022, у зв'язку з наявністю в діях підприємства теплових мереж «Ковельтепло», які полягають у безпідставному включенні в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії, не передбачених чинним законодавством вимог, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання теплової енергії, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) Листом від 15.11.2022 № 63-02/2390 Відділення надіслало підприємству теплових мереж «Ковельтепло» (далі – ПТМ «Ковельтепло», Підприємство) розпорядження адміністративної колегії Відділення від 14 листопада 2022 року № 63/70-рп/к.
- (3) Відділення листом від 24.04.2023 № 63-02/954 надіслало на адресу ПТМ «Ковельтепло» вимогу про надання інформації.
- (4) Листом від 05.05.2023 № 470 Підприємство надало відповідь на вимогу Відділення.
- (5) Листом від 01.03.2024 № 63-02/647 Відділення надіслало на адресу ПТМ «Ковельтепло» вимогу про надання інформації.
- (6) Листом від 01.03.2024 № 63-02/659 Підприємству було надіслано копію подання з попередніми висновками від 01.03.2024 № 63-03/38п у справі № 63/7-02-67-2022 (далі – подання з попередніми висновками)
- (7) Водночас, листом від 01.03.2024 № 63-02/660 (*Інформація з обмеженим доступом*) (заявники у справі) надано копію подання з попередніми висновками з вилученою конфіденційною інформацією.
- (8) Підприємство листом від 11.03.2024 № 643 (вх. № 63-01/621 від 11.03.2024) надало реагування на подання з попередніми висновками у справі.

2. ЗАЯВНИКИ

- (9) *(Інформація з обмеженим доступом)* (надалі – Заявники) є співвласниками об'єктів нерухомості за адресами: *(Інформація з обмеженим доступом)* в місті Ковелі Волинської області, які приєднані до мереж Відповідача.
- (10) Отже враховуючи вищезазначене, Заявники є споживачами послуг з постачання теплової енергії, які надає ПТМ «Ковельтепло».

3. ВІДПОВІДАЧ

- (11) Відповідачем є підприємство теплових мереж «Ковельтепло» *(Інформація з обмеженим доступом)*.
- (12) Відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ПТМ «Ковельтепло» *(Інформація з обмеженим доступом)*.
- (13) ПТМ «Ковельтепло» є комунальним підприємством, засновником якого є Ковельська міська рада.
- (14) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПТМ «Ковельтепло» є суб'єктом господарювання.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (15) Відповідно до вимог Законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002р. за № 317/6605 (надалі - Методика), здійснено визначення становища ПТМ «Ковельтепло» на ринку послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії.
- (16) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

4.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (17) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (18) Відповідно до пункту 3.3 Методики, визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установлення переліку суб'єктів

господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (19) Об'єктом аналізу є ПТМ «Ковельтепло» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку послуг з постачання теплової енергії
- (20) *3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання*
- (21) Конкретними послугами, які надає ПТМ «Ковельтепло», є послуги з постачання теплової енергії.

4.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (22) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (23) Товаром, щодо якого визначалось становище ПТМ «Ковельтепло», є послуги з постачання теплової енергії.

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- (24) ПТМ «Ковельтепло» надає послуги у сфері теплопостачання згідно з отриманими ліцензіями на:
 - виробництво теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлювальних джерел енергії), транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії (постанова НКРЕКП від 02.02.2017 року № 155);
 - виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлювальних джерел енергії (Розпорядження голови Волинської обласної державної адміністрації від 23.11.2020 року № 692 «Про переоформлення ліцензії, виданої підприємству теплових мереж «Ковельтепло» на безстрокову»);
 - виробництво теплової енергії на когенераційній установці (постанова НКРЕКП від 05.04.2019 року № 514);

- виробництво електричної енергії на когенераційній установці (постанова НКРЕКП від 26.03.2019 року № 404).
- (25) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, зокрема, що до комунальних послуг відносяться послуги з постачання теплової енергії.
- (26) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про теплопостачання»:
 - сфера теплопостачання - сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;
 - постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору;
 - споживач теплової енергії - фізична або юридична особа, яка використовує теплову енергію на підставі договору.
- (27) Отже, ПТМ «Ковельтепло» надає житлово-комунальні послуги, а саме є виконавцем послуг з постачання теплової енергії та є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з постачання теплової енергії в межах мереж, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні).
- (28) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Ковель Волинської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги з постачання теплової енергії у цьому населеному пункті, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише ПТМ «Ковельтепло».
- (29) Споживачами послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії у м. Ковель Волинської області є юридичні та фізичні особи, які отримують, або мають намір отримувати вказані послуги від ПТМ «Ковельтепло» внаслідок того, що системи теплозабезпечення їх приміщень (житлових та нежитлових) приєднані (підключені) саме до теплових мереж Підприємства.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (30) Відповідно до пункту 5.1 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (31) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
 - (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (32) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:
- житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
 - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
 - кількісний показник комунальних послуг - кількість одиниць виміру обсягу отриманої споживачем комунальної послуги, визначена відповідно до показань вузла обліку та/або вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством.
- (33) Статтею 1 Закону України «Про теплопостачання» передбачено:
- теплова енергія - товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери теплопостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу;
 - система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання;
 - теплоносій - рідка або газоподібна речовина, що циркулює у трубах або каналах і передає теплову енергію в системах теплопостачання, опалення, вентиляції та технологічних установах.
- (34) Водночас, слід зауважити, що при проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (35) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (36) Послуги з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов є стандартизованими, оскільки мають схожі характеристики.
- (37) Споживач може отримати технічні умови лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з постачання теплової енергії на визначеній території, де розташовані теплові мережі Підприємства, що знаходяться у його володінні та/або користуванні.
- (38) Послуги з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії, за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів-замінників.

- (39) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» передбачено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (40) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (41) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (42) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (43) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних вище послуг, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність у межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування). Прокладення ж інших систем (мереж) централізованого постачання теплової енергії – поряд з існуючими, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (44) Ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №308 (надалі - Ліцензійні умови провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання).
- (45) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання місце провадження господарської діяльності - територія розташування споживачів теплової енергії та приладів обліку теплової енергії, що зазначена в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (46) Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними (географічними) межами ринку послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії є територіальні (географічні) межі м. Ковеля в межах мереж, які належать ПТМ «Ковельтепло» на праві власності, користуванні (обслуговуванні) для надання вищезазначених послуг мешканцям м. Ковель.

4.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (47) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин

між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

- (48) В ході розгляду справи № 63/7-02-67-2022 Відділенням здійснено аналіз діяльності Підприємства за 2021-2022 роки та січень – жовтень 2023 року.
- (49) Відповідно до умов індивідуальних договорів про надання послуги з постачання теплової енергії, які згідно з вимогами законодавства у сфері житлово-комунальних послуг були укладені між ПТМ «Ковельтепло» та споживачами, встановлено, що такі договори набирають чинності з моменту акцептування його споживачем, але не раніше ніж через 30 днів з моменту опублікування і діють протягом одного року з дати набрання чинності та вважається продовженим на черговий однорічний строк якщо за один місяць до закінчення строку дії цього договору жодна із сторін не повідомить письмово іншій стороні про відмову від договору.
- (50) Ринок, на якому протягом певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару зі сталою структурою.
- (51) У визначених територіальних (географічних) межах протягом 2021-2022 років та січня – жовтня 2023 року склад продавців (надавачів) послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії не змінювався, тобто структура цього ринку є сталою протягом періоду дослідження.
- (52) З урахуванням наведеного, часовими межами ринку послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії визначено проміжок часу, що охоплює 2021-2022 роки та січень - жовтень 2023 року, протягом яких незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (53) Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (54) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (55) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (56) Частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» обумовлено, що транспортування теплової енергії віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій і підпадає під державне регулювання. Ринок в даній сфері діяльності

знаходиться в стані природної монополії, характерні ознаки якого визначені у абзаці першому частини першої статті 1 зазначеного Закону.

- (57) До суміжних ринків, що регулюються відповідно до статті 6 цього Закону, належать виробництво теплової енергії та постачання теплової енергії.
- (58) Отже, внаслідок технологічних особливостей постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії, а також з огляду на те, що ринок постачання теплової енергії перебуває в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (59) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (60) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (61) Бар'єрами для вступу на даний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з постачання гарячої води; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами.
- (62) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з постачання теплової енергії є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності об'єктів теплових мереж та необхідності отримання ліцензії на провадження діяльності з постачання теплової енергії.
- (63) З урахуванням викладеного, ПТМ «Ковельтепло» в територіальних (географічних) межах мереж, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні) не має конкурентів на ринку послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії, а відтак споживачі даних послуг не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

4.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (64) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
 - (а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;

(б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (65) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (66) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність Підприємства, яке є єдиним надавачем послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії споживачам м. Ковель в межах мереж, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні), диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (67) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПТМ «Ковельтепло» у часовий період 2021 - 2022 років та січня - жовтня 2023 року є суб'єктом господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії в територіальних (географічних) межах мереж м. Ковель, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні), як таке, що не має жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5.1. Обставини справи

- (68) За результатами аналізу матеріалів, отриманих Відділенням в ході проведення дослідження та розслідування справи № 63/7-02-67-2022 щодо правомірності дій ПТМ «Ковельтепло» при видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії в територіальних (географічних) межах мереж м. Ковель в діях Підприємства виявлено порушення законодавства про захист економічної конкуренції, з огляду на наступне.
- (69) Відповідно до статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», технічні умови - це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та телекомунікації.
- (70) Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (із змінами, внесеними Законом № 1060-IX від 03.12.2020) (надалі - Закон про комерційний облік) визначені засади забезпечення комерційного, у тому числі розподільного, обліку послуг з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та забезпечення відповідною обліковою інформацією споживачів таких послуг.
- (71) Відповідно до частини першої статті 4 Закону про комерційний облік, оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення

такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (72) Частиною восьмою статті 4 Закону про комерційний облік встановлено, що у разі якщо на день набрання чинності цим Законом будівлі, зазначені у частинах другій і третій цієї статті, були приєднані до зовнішніх інженерних мереж або обладнані системою автономного теплопостачання, автономного гарячого водопостачання, автономного водопостачання, власники (співвласники) таких будівель (приміщень у них) зобов'язані забезпечити оснащення приміщень у них вузлами розподільного обліку/приладами - розподілювачами теплової енергії відповідно до положень цієї статті протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом.
- (73) Пунктом 6 частини першої статті 1 Закону про комерційний облік передбачено, що вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (74) Відповідно до пункту 4 Порядку визначення технічної можливості встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії та економічної доцільності встановлення приладів - розподілювачів теплової енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 року № 829 (надалі – Порядок), технічна можливість встановлення вузлів розподільного обліку визначається під час обстеження внутрішньобудинкової системи опалення суб'єктом господарювання, що має ліцензію на провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми та значними наслідками, з обов'язковим переліком робіт з монтажу внутрішніх інженерних мереж, систем, приладів і засобів вимірювання шляхом встановлення відповідності кожному з критеріїв у форматі так/ні, визначених у пункті 6 цього Порядку, про що складається акт обстеження у довільній формі, у якому зазначається висновок за результатами обстеження, прізвище, ім'я, по батькові виконавця обстеження. Якщо у висновку зазначено, що технічна можливість встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії відсутня, зазначається критерій з переліку згідно з пунктом 6 цього Порядку, якому не відповідає внутрішньобудинкова система опалення, а також можуть зазначатися заходи, здійснення яких дозволить встановити вузли розподільного обліку.
- (75) Заявники, з метою встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії в приміщеннях за адресами: (*Інформація з обмеженим доступом*), м. Ковель, які перебувають у їх власності, 29.09.2021 звернулися з письмовими заявами до ПТМ «Ковельтепло».
- (76) При проведенні обстеження приміщень згідно з Порядком за наведеними адресами ПТМ «Ковельтепло» виявлено технічну неможливість встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії, що підтверджують відповідні акти.
- (77) У зв'язку з цим, ПТМ «Ковельтепло» у відповідь на вищезазначені звернення листами від 04.10.2021 № 1614 та від 27.10.2021 № 2024 надало Заявникам проекти технічних умов (*Інформація з обмеженим доступом*) на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення з метою влаштування вузла обліку теплової енергії.

- (78) Цими проектами технічних умов було передбачено, що споживач має розробити, погодити з ПТМ «Ковельтепло» та виконати робочий проект на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення у будівлях за відповідним адресами.
- (79) З метою з'ясування правомірності дій ПТМ «Ковельтепло» Антимонопольний комітет України листом від 29.08.2022 № 128-29.1/01-1558е звернувся за роз'ясненнями до Міністерства розвитку громад та територій України.
- (80) Відповідно до роз'яснення Міністерства розвитку громад та територій України (вх. № 6-01/7182 від 23.09.2022) встановлено, що обладнання інженерних систем не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку у разі, якщо є технічна можливість встановлення такого вузла розподільного обліку.
- (81) Також, у вищезазначеному роз'ясненні зазначено: «Отже, виконання робіт з реконструкції інженерної системи будинку, у тому числі внутрішньобудинкової системи опалення або її частини, передбачає виконання відповідного проекту, оскільки передбачається зміна експлуатаційних характеристик системи опалення в будинку, втручання в яку може призвести до розбалансування системи загалом».
- (82) За результатами аналізу технічних умов, виданих ПТМ «Ковельтепло» Заявникам (технічні умови від *(Інформація з обмеженим доступом)*), виявлено вимоги щодо:
- встановлення **ультразвукового** теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+;
 - забезпечення повного розрахунку з ПТМ «Ковельтепло» за спожиту теплову енергію.
- (83) Аналогічні вимоги містили і інші технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення та встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії, які видані ПТМ «Ковельтепло» протягом 2021 – 2022 років, зокрема, наступним споживачам:
- *(Інформація з обмеженим доступом)*;
 - *(Інформація з обмеженим доступом)*;
 - *(Інформація з обмеженим доступом)*;
 - *(Інформація з обмеженим доступом)*;
 - *(Інформація з обмеженим доступом)*;
 - *(Інформація з обмеженим доступом)*.
- (84) ПТМ «Ковельтепло» у відповідь на вимогу Відділення листом від 05.05.2023 № 470 (вх. № 63-01/888 від 09.05.2023) повідомило, що протягом 2023 року було видано лише одні технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення та влаштування вузла обліку теплової енергії – *(Інформація з обмеженим доступом)*.
- (85) В даних технічних умовах від 30.03.2023 № 2 на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення та влаштування вузла обліку теплової енергії за адресою *(Інформація з обмеженим доступом)* встановлено вимоги щодо:
- встановлення теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+;
 - забезпечення повного розрахунку з ПТМ «Ковельтепло» за спожиту теплову енергію;

- (86) Отже, у технічних умовах на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення та влаштування вузла обліку теплової енергії, виданих ПТМ «Ковельтепло» у 2023 році, присутня вимога щодо забезпечення повного розрахунку з ПТМ «Ковельтепло» за спожиту теплову енергію, тоді як встановлення саме **ультразвукового** теплового лічильника уже не вимагається, так як це було передбачено у технічних умовах, виданих протягом 2021-2022 років.
- (87) Водночас, пунктом 8 Порядку оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподільювачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 09 серпня 2018 року № 205 та зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 981/32433 визначено, що власник (співвласники) окремого приміщення самостійно здійснює(ють) вибір моделі приладу розподільного обліку відповідно до вимог Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 163, у тому числі щодо класу точності.
- (88) Статтею 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» зазначається, що вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води.
- (89) Також, відповідно до статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.
- (90) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (91) Відповідно до Порядку прийняття приладу обліку на абонентський облік, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.10.2018 № 270, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.11.2018 за № 1304/32756:
- вузол розподільного обліку /прилад - розподільювач теплової енергії, встановлений у приміщенні будівлі, приймається на абонентський облік виконавцем відповідної комунальної послуги або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, яка здійснює розподіл обсягів комунальних послуг між споживачами протягом 14 календарних днів з дня надходження відповідного звернення від власника (співвласників) будівлі (для приміщення у будівлі, яке не є самостійним об'єктом нерухомого майна) або власника відповідного приміщення (якщо окреме приміщення у будівлі є самостійним об'єктом нерухомого майна) (пункт 1 розділу III);
 - акт про прийняття вузла розподільного обліку / приладу - розподільювача теплової енергії на абонентський облік складається у двох примірниках та підписується представником виконавця відповідної комунальної послуги або визначеної власником (співвласниками) будівлі іншої особи, яка здійснює розподіл обсягів комунальної послуги між споживачами, та присутнім власником (співвласниками) будівлі, приміщення чи його (їх) представником (пункт 7 розділу III). Власник

- (співвласник) будівлі, приміщення або його (їх) представники мають право додати до акта свої письмові зауваження, про що робиться відмітка в акті;
- один примірник акта з додатками до нього (за їх наявності) залишається у виконавця відповідної комунальної послуги або визначеної власником (співвласниками) будівлі іншої особи, яка здійснює розподіл обсягів комунальної послуги між споживачами, а другий примірник надається присутньому власнику (співвласникам) будівлі, приміщення чи його (їх) представнику, в разі відсутності представника під час огляду й опломбування - надсилається йому засобами поштового зв'язку; (пункт 7 розділу III);
 - з дати складання акта про прийняття вузла розподільного обліку (приладу - розподільювача теплової енергії) на абонентський облік такий вузол (прилад - розподільювач теплової енергії) є прийнятим виконавцем відповідної комунальної послуги (визначеною власником (співвласниками) будівлі іншою особою, яка здійснює розподіл обсягів комунальної послуги між споживачами) на абонентський облік, а показання його засобів вимірювальної техніки є обов'язковими для визначення обсягів спожитої комунальної послуги та розрахунків за неї (пункт 10 розділу III).
- (92) Вимогу в технічних умовах на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення для встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії щодо повної оплати споживачем за надані послуги ПТМ «Ковельтепло» пояснило тим, що «єдиним джерелом коштів для розрахунку з компаніями, які постачають і транспортують газ є розрахунок споживачів за теплову енергію...» (мовою оригіналу) та тим, що дана вимога носить рекомендаційний характер.
- (93) Таким чином, Відділенням доведено, що вищенаведений Порядок прийняття приладу обліку на абонентський облік не містить умов, щодо прийняття приладу обліку тепла на абонентський облік тільки після повної оплати споживачем за отримані послуги.
- (94) Крім того, як встановлено Відділенням в ході розгляду даної справи, ПТМ «Ковельтепло» у технічних умовах на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення та встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії, виданих протягом 2021 – 2022 років вимагало встановлення саме ультразвукового теплового лічильника.
- (95) Тоді як, на ринку реалізації теплових лічильників також присутні теплові лічильники механічного типу вимірювання, основна різниця між ними полягає в принципі роботи вимірювача витрати теплоносія (витратоміра). Водночас, слід зауважити, що, відповідно до моніторингу цін, ультразвукові лічильники є значно дорожчими за механічні.
- (96) Відділенням здійснено аналіз типів лічильників тепла, які були встановлені споживачами ПТМ «Ковельтепло» протягом 2021-2022 років при реконструкції внутрішньобудинкової системи опалення та відповідно вартості даних лічильників.

Таблиця 1

№ п/п	Споживач	Адреса	Тип лічильника	Назва лічильника	Дата прийняття в експлуатацію	Приблизна вартість лічильника (станом на 24.10.2023), грн.
1.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	механічний*	Apator LQM-III-ELF	08.11.2022	4200-4900
2.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	механічний*	Apator LQM-III-ELF 2,5	25.11.2022	4200-4900
3.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	ультразвуковий	Ultraheat	11.11.2021	11200-15800
4.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	ультразвуковий	Ultraheat T550/UH50	08.10.2021	11200-15800
5.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	Станом на 24.10.2023 відповідно до інформації ПТМ «Ковельтепло» лічильник не встановлено	-	-	-
6.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	ультразвуковий	Ultraheat T350	09.11.2021	6500
7.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	ультразвуковий	Ultraheat T550	05.11.2021	11200-15800
8.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	механічний**	Apator LQM-III-ELF	01.02.2022	4200-4900
9.	(Інформація з обмеженим доступом)	(Інформація з обмеженим доступом)	ультразвуковий	CBTU S10H (S1H)	16.10.2023	8600

* В акті прийняття в експлуатацію теплових лічильників ПТМ «Ковельтепло» зауважено, що даним споживачам в технічних умовах запроектовано встановлення саме ультразвукового лічильника.

** В акті прийняття в експлуатацію лічильника даного споживача не надано зауважень з боку ПТМ «Ковельтепло».

- (97) Як видно з таблиці 1, окрім Заявників, тепловий лічильник механічного типу встановив тільки один споживач - *(Інформація з обмеженим доступом)*. Вартість даного лічильника станом на 24.10.2023 року складає 4200-4900 грн., тоді як вартість ультразвукових складає від 6500 грн до 15800 грн в залежності від моделі виробу.
- (98) Отже, аналізуючи дані, наведені в таблиці 1, Відділенням встановлено, що вартість ультразвукових теплових лічильників значно перевищує вартість механічних (в середньому на 1600-2300 грн., а в деяких випадках різниця складає понад 10000 грн., в залежності від марки лічильника).
- (99) Враховуючи вищенаведене, слідує, що споживачі, які, виконуючи вимоги, прописані ПТМ «Ковельтепло» в технічних умовах на реконструкцію внутрішньобудинкової системи опалення та встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії, встановили ультразвуковий тепловий лічильник, понесли додаткові фінансові витрати, що могло призвести до ущемлення їх інтересів.
- (100) Отже, вимоги ПТМ «Ковельтепло» в технічних умовах на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії щодо встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+; забезпечення повного розрахунку з ПТМ «Ковельтепло» за спожиту теплову енергію є необґрунтованими.
- (101) Такі дії ПТМ «Ковельтепло» можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії в територіальних (географічних) межах мереж м. Ковель, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні), які не мають альтернативи отримання даних послуг, та змушені для обліку послуг проводити додаткові дії.
- (102) За умов існування значної конкуренції на ринку така поведінка ПТМ «Ковельтепло» була б неможливою, оскільки, маючи зацікавленість щодо продажу свого товару — послуги з постачання теплової енергії, Підприємство вживало б заходи щодо дотримання положень законодавства у сфері постачання теплової енергії, а також дотримання прав та інтересів споживачів.
- (103) В свою чергу, за наявності значної конкуренції на ринку, споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримуватися вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (104) Згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (105) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (106) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (107) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (108) Дії ПТМ «Ковельтепло», які полягають у безпідставному включенні в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення на встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії не передбачених чинним законодавством вимог:
- встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+;
 - здійснення повного розрахунку за спожиту теплову енергію, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (109) Листом від 11.03.2024 № 643 (вх. № 63-01/621 від 11.03.2024) ПТМ «Ковельтепло» надало реагування на подання з попередніми висновками у справі у якому повідомило, що включення в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії вимог щодо повного розрахунку за спожиту теплову енергію та встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+ носило рекомендаційний характер та Підприємство приймало в експлуатацію вузли обліку із механічними тепловими лічильниками споживачів із наявною заборгованістю за спожиті послуги з постачання теплової енергії.
- (110) Зокрема, наведене стосується заявників (*Інформація з обмеженим доступом*), які є співвласниками об'єктів нерухомості за адресами (*Інформація з обмеженим доступом*), лічильники теплової енергії яких розміщені за вказаними адресами та введені в експлуатацію при наявній заборгованості за спожиті послуги з постачання теплової енергії.
- (111) Однак, Відділення не погоджується з тим, що вимоги щодо повного розрахунку за спожиту теплову енергію та встановлення саме ультразвукового теплового лічильника носили рекомендаційний характер з огляду на наступне.
- (112) У таблиці 1 цього рішення наведено споживачі, у технічних умовах яких на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії чітко зазначено вимоги щодо повного розрахунку за спожиту теплову енергію та встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через

стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+.

- (113) Встановлення у технічних умовах на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії вимог щодо повного розрахунку за спожиту теплову енергію та встановлення саме ультразвукового теплового лічильника з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, є протиправним, суперечить чинному законодавству України, оскільки, споживачу для отримання послуги з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії необхідно встановити конкретний тип лічильника - ультразвуковий, тобто, у споживача відсутня можливість самостійно обирати тип лічильника (механічний чи ультразвуковий) відповідно до обраної цінової політики.
- (114) Водночас, як свідчить реагування на подання з попередніми висновками у справі № 63/7-02-67-2022, Підприємство взяло до уваги вказані у поданні з попередніми висновками зауваження та не допускає у технічних умовах рекомендацій щодо типу теплового лічильника та здійснення повного розрахунку за спожиту теплову енергію.
- (115) Додатково Підприємство проінформувало, що після 16.10.2023 року ПТМ «Ковельтепло» не видавало технічні умови на реконструкцію системи теплопостачання, а в технічних умовах на підключення нових об'єктів до системи централізованого постачання теплової енергії рекомендації щодо типу теплового лічильника відсутні.
- (116) Крім того, ПТМ «Ковельтепло» повідомило Відділення про важкий фінансовий стан так як, *(Інформація з обмеженим доступом)*.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

- (117) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, а Підприємством не спростовано висновок про те, що підприємство теплових мереж «Ковельтепло», займаючи у період діяльності впродовж 2021-2022 років та січня - жовтня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії в територіальних (географічних) межах мереж м. Ковель, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні), як таке, що не має жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків, вчинило дії, які полягали у включенні в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії необґрунтованих вимог щодо встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+ та здійснення повного розрахунку за спожиту теплову енергію, що є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії шляхом

вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (118) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

9. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (119) Відповідно до абзацу 3 пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» від 09 серпня 2023 року № 3295-IX справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.
- (120) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (у редакції чинній на момент виникнення правовідносин - до 01.01.2024 року) за вчинення порушення, яке передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (121) Листом від 05.03.2024 № 606 (вх. від 06.03.2024 № 63-01/582) ПТМ «Ковельтепло» надало копію Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Підприємства за 2023 рік, відповідно до якого дохід ПТМ «Ковельтепло» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 рік становить *(Інформація з обмеженим доступом)*.
- (122) При визначенні розміру штрафу враховано таке:
- порушення ПТМ «Ковельтепло» припинено;
 - порушення ПТМ «Ковельтепло» вчинено не вперше;
 - ПТМ «Ковельтепло» є підприємством критичної інфраструктури.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», абзацом 3 пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями) та пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-рп, із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що підприємство теплових мереж «Ковельтепло» (*Інформація з обмеженим доступом*) протягом 2021-2022 років та січня-жовтня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії в територіальних (географічних) межах мереж м. Ковель, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні), як таке, що не має жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії підприємства теплових мереж «Ковельтепло» (*Інформація з обмеженим доступом*), які полягають у безпідставному включенні в технічні умови на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення на встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії протягом 2021-2022 років та січня – жовтня 2023 року не передбачених чинним законодавством вимог щодо встановлення саме ультразвукового теплового лічильника, який забезпечує можливість відбору інформації через стандартний інтерфейс RS-232 архівних даних на принтер ПТМ «Ковельтепло» Epson LX-300+, здійснення повного розрахунку за спожиту теплову енергію, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з постачання теплової енергії в частині видачі технічних умов на реконструкцію внутрішньобудинкових систем опалення та встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, на підставі статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на підприємство теплових мереж «Ковельтепло» (*Інформація з обмеженим доступом*) штраф у розмірі 25 000 (двадцять п'ять тисяч) гривень грн.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії,
голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ